

На основу чл. 187, 188 и чл. 191 Пословника Скупштине Црне Горе, Министру пољопривреде, шумарства и водопривреде Александру Стијовићу постављам следеће:

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO: 23. 3. 2024. GOD.	10:05
KLASIFIKACIONI BROJ: 00-61-2/21-33	
VEZA:	
POSLANIČKO PITANJE	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

### ПОСЛАНИЧКО ПИТАЊЕ

-Како планирате да ријешите проблеме које имају мали и средњи погони за прераду дрвета, с обзиром на то да су исти угрожени на начин што су монопол над додјелом концесија до сада имале углавном иста привилегована правна лица, тако да су мали прерађивачи готово онемогућени да дођу до дрвне грађе, због чега се велики број оваквих фирми угасио?

#### Образложење:

На сјеверу Црне Горе, одакле долазимо, с обзиром на то да индустрија скоро да и не постоји, јер су све фабрике које су постојале у ранијем периоду затворене и опустошене, становништво је углавном концентрисано на пољопривредну производњу или на прераду дрвета. Углавном је ријеч о примарној производњи и преради дрвне грађе, док о финалним производима тешко да можемо говорити.

Међутим сви мањи прерађивачи дрвета су додјелама концесија од стране државе до сада стављани у јако неповољан положај, јер су концесије углавном додјељиване истим правним лицима, која имају одређене привилегије приликом додјеле концесија, а неријетко се дешава да се у документацију која се предаје на тендеру уноси и неистинит садржај како би се тендерски услови испунили.

Због овакве нелојалне конкуренције на тржишту мали прерађивачи су принуђени да код тих истих концесионара раде као подизвођачи. Притом неријетко бивају малтене уцијењени за цијене услуга које пружају концесионарима што доводи до финансијског слабљења оваквих фирми и неријетко до њиховог гашења. Велики број људи због оваквог стања остаје без посла па је њихова егзистенција угрожена. Ово представља горући проблем у области шумарства, па је неопходно хитно предузети мјере како би се положај малих и средњих дрвопрерађивача поправио и како би се спријечили даљи проблеми ове врсте.

Одговор тражим и у писаној форми.

Посланица

Милосава Пауновић



Na osnovu članova 187, 188 i 191 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Aleksandru Stijoviću postavljam sledeće

### POSLANIČKO PITANJE

Kako planirate da riješite probleme koje imaju mali i srednji pogoni za preradu drveta, s obzirom na to da su isti ugroženi na način što su monopol nad dodjelom koncesija do sada imala uglavnom ista privilegovana pravna lica, tako da su mali prerađivači gotovo onemogućeni da dođu do drvne građe, zbog čega se veliki broj ovakvih firmi ugasio?

#### Obrazloženje:

Na sjeveru Crne Gore, odakle dolazim, s obzirom na to da industrija skoro da i ne postoji, jer su sve fabrike koje su postojale u ranijem periodu zatvorene i opustošene, stanovništvo je uglavnom koncentrisano na poljoprivrednu proizvodnju ili na preradu drveta. Uglavnom je riječ o primarnoj proizvodnji i preradi drvne građe, dok o finalnim proizvodima teško možemo govoriti.

Međutim, svi manji prerađivači drveta su dodjelama koncesija od strane države do sada stavljeni u jako nepovoljan položaj, jer su koncesije uglavnom dodjeljivane istim pravnim licima, koja imaju određene privilegije prilikom dodjele koncesija, a nerijetko se dešava da se u dokumentaciju koja se predaje na tender unosi i neistinit sadržaj kako bi se tenderski uslovi ispunili.

Zbog ovakve nelojalne konkurencije na tržištu, mali prerađivači su prinuđeni da kod tih istih koncesionara rade kao podizvođači. Pri tome nerijetko bivaju maltene ucijenjeni za cijene usluga koje pružaju

koncesionarima, što dovodi do finansijskog slabljenja ovakvih firmi i nerijetko do njihovog gašenja. Veliki broj ljudi zbog ovakvog stanja ostaje bez posla, pa je njihova egzistencija ugrožena. Ovo predstavlja gorući problem u oblasti šumarstva, pa je neophodno hitno preduzeti mjere kako bi se položaj malih i srednjih drvoprerađivača popravio i kako bi se spriječili dalji problemi ove vrste.

Odgovor tražim u pisanoj formi.

Poslanica

Milosava Paunović





Crna Gora  
Ministarstvo poljoprivrede,  
šumarstva i vodoprivrede  
Direktorat za šumarstvo, lovstvo  
i drvnu industriju



CRNA GORA  
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	29.3	20 21	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-01-2/21-33/21000		
VEZA:			
EPA:			
SKRACENICA:	PRILOG:		

Adresa: Rimski trg 46,  
81000 Podgorica, Crna Gora  
tel: +382 20 234 105  
fax: +382 20 482 109  
www.mdr.gov.me

Br: 1-076/21-1659/2

24. mart 2021. godine

## SKUPŠTINA CRNE GORE PODGORICA

n/r generalnom sekretaru

**Predmet:** Odgovor na poslaničko pitanje poslanice Milosave Paunović

Poslanica Milosava Paunović je u pisanoj formi, na osnovu člana 188. stav 2. poslovnika Skupštine Crne Gore, postavila sledeće pitanje na koje traži odgovor, u pisanoj formi, od strane Ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede mr Aleksandra Stijovića, kao nadležnog za oblast šumarstva i drvoprerade:

### POSLANIČKO PITANJE

*Kako planirate da riješite probleme koje imaju mali i srednji pogoni za preradu drveta, s obzirom na to da su isti ugroženi na način što su monopol nad dodjelom koncesija do sada imale uglavnom ista pravna lica, tako da su mali prerađivači gotovo onemogućeni da dođu do drvne građe, zbog čega se veliki broj firmi ugasio?*

Na postavljeno pitanje dajemo sledeći

### ODGOVOR

Sektor šumarstva i drvne industrije predstavlja značajan segment industrije koji može doprinijeti boljem ekonomskom razvoju Crne Gore posebno kroz razvoj malih i srednjih pogona i povećanjem stepena finalizacije drveta.

Od 2000 -2007 godine privatizovana su vodeća preduzeća u oblasti drvoprerade i to: Vektra Jakić - Pljevlja, Javorak - Nikšić, Polimlje - Berane, Šik Lim - Bijelo Polje, Spiro Dacić - Bijelo Polje, Export drvo - Kolašin, Brezne - Plužine, Bor - Plav...

Od 2008 godine nakon privatizacije usledio je period davanja šuma putem koncesija na period od 7, 15 i 30 (Vektra Jakić) godina čime su ove privatizovane kompanije dobijale oko 60% drvne mase iz crnogorskih šuma po cjenama nižim od 1,5 - 3 puta u odnosu na ugovore na jednogodišnjem nivou. Oko 40 % drvne mase realizovani po jednogodišnjim ugovorima.

Nakon ovih privatizacija paralelno je došlo i do ekspanzije broja malih pilana u privatnom vlasništvu koje su uglavnom neadekvatno opremljene, bez odgovarajuće infrastrukture i sa primitivnom i polovnom opremom. Ove kompanije imaju nedovoljne količine drvne mase za rad.

Značajan je podatak da trenutno imamo 545 privrednih društava koja su aktivna na teritoriji Crne Gore, od čega 217 prijavljuje Poreskoj upravi jednog zaposlenog, a 41 prijavljuje 0 zaposlenih. Od



217 preduzeća sa po jednim zaposlenim u 2020. godini 93 preduzeća ostvarila su promet od 4.466.987 €, dok su 124 privredna društva iskazala u završnim računima promet od 0€.

**Privredna društva koja se bave sječom drveća/gajenjem šuma** – Od ukupno 68 privrednih društava, 31 privredno društvo je sa jednim zaposlenim, 19 je ostvarilo promet od 563.451 €, 12 privrednih društava je iskazalo u završnim računima 0 € prihoda.

**Privredna društva koja se bave preradom drveta** – Od ukupno 347 privrednih društava, 136 privrednog društva je sa jednim zaposlenim, 56 privrednih društava je imalo promet 3.108.617 €, 80 privrednih društava je iskazalo u završnim računima 0 € prihoda.

**Privredna društva koja se bave proizvodnjom namještaja** – Od ukupno 130 privrednih društava, 50 privrednog društva je sa jednim zaposlenim, 32 privrednih društava je imalo promet 794.922 €, 28 privrednih društava je iskazalo u završnim računima 0 € prihoda.

Raspoloživi sirovinški resursi šumarstva i formirani drvoprerađivački kapaciteti nesporno mogu značajno participirati u bruto društvenom proizvodu, realnoj ekonomiji, izvozu i zaposlenosti. Npr. povećanje broja zaposlenih u malim preduzećima na minimum 3 u 217 preduzeća dovelo bi do zapošljavanja dodatnih 430 ljudi. Zalihe drveta u našim šumama predstavljaju dovoljnu sirovinšku osnovu za razvoj ove grane prerađivačke industrije.

Opšti je zaključak da se u Crnoj Gori drvo ne koristi u mjeri mogućeg, kao i da je postojeće korišćenje neracionalno, pa su potrebne investicije i ciljana podrška razvoju drvne industrije, posebno u segmentima polufinalne i finalne prerade drveta. Rezultati na tom polju mogu brzo dovesti do rasta proizvodnje i u šumarstvu i drvnoj industriji, što će za posledicu imati i rast zapošljavanja.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede kao preduslov za eliminisanje negativnih trendova u šumarstvu i drvoprerađi drveta cijeni nastavak važenja Odluke o ograničenju izvoza određenih drvnih sortimenata, koja u suštini ima za cilj da svi prerađivači drveta u Crnoj Gori imaju mogućnost da dođu do nedostajućih količina drvne mase iz državnih šuma radi obavljanja proizvodne djelatnosti. Dodatni potencijal za razvoj drvne industrije predstavlja raspolaganje državnom imovinom na području 16 gazdinskih jedinica gdje je do sada koncesiju imala "Vektra Jakić", što u krajnjem proizvodi aktiviranje značajnih količina drvne mase koje su bile zarobljene tim ugovorom koji nije poštovan.

Dalje, ovo Ministarstvo ima namjeru da osnaži primjenu Zakona o državnoj imovini, u smislu da raspolaganje šumom kao državnom imovinom obezbjedi kroz javne pozive i da omogući princip ravnopravnosti za sve učesnike. Uslov javnog oglašavanja svake prodaje državne imovine koji je imperativan, za male prerađivače predstavljao je ograničenje jer za učešće na javnim pozivima koje raspisuje Uprava za šuma, do sada su veća privredna društva imala monopol jer su ostvarivali bodove po osnovu razvijenih kadrovskih i tehničkih kapaciteta za korišćenje šuma i preradu drveta. Takođe, određeni broj prerađivača drveta nema razvijene kapacitete za obavljanje poslova na korišćenju šuma, pa ne može da dođe u poziciju da direktno nabavlja sirovinu, već istu kupuju ili od koncesionara koji preprodaju drvo dobijeno iz šuma u državnom vlasništvu, ili od vlasnika privatnih šuma, i u jednom i u drugom slučaju po znatno višim cijenama.

Da bi se ti problemi prevazišli, smatramo da ponuđena cijena treba biti odlučujući kriterijum na javnim pozivima i od presudnog značaja za pravilnu raspodjelu količina kod svih privrednih društava, jer sve učesnike dovodi u isti položaj, a takođe se izbjegava mogućnost krivotvorenja ponuda radi ispunjavanja kadrovskih i tehničko tehnoloških tenderskih uslova kao i konzorcijumske ponude kojima su u prethodnom periodu ispunjavani uslovi.

Privredna društva koja pretenduju da budu korisnici šuma moraće ispuniti konkursom propisane uslove o korišćenju šuma u pogledu broja zaposlenih i tehničkih kapaciteta. Takođe,

Ministarstvo najavljuje rigoroznu kontrolu poštovanja ugovora sklopljenih sa Upravom za šume, kako po pitanju sječe tako i po pitanju prerade dobijene sirovine u sopstvenim kapacitetima, a sve sa ciljem suzbijanja sive ekonomije.

Dodatno, Ministarstvo za naredni period planira intenziviranje prodaje drvnih sortimenata izrađenih u režiji Uprave za šume, na šumskim stovarištima, tako da će mogućnost za kupovinu drvnih sortimenata imati i prerađivači drveta koji nemaju razvijene kapacitete za sječu šuma, izvlačenje i transport drvnih sortimenata.

Na kraju, u cilju unaprjeđenja održivosti gazdovanja šumama i regulacije tržišta drveta, Ministarstvo će se okrenuti izradi novih strateških sektorskih dokumenata u oblastima šumarstva i drvne industrije, čije će osnove biti unaprijeđeno upravljanje šumskih resursima uz pojačan monitoring gazdovanja šumama, kao i uređenje odnosa između šumarskog i drvnoindustrijskog sektora sa fokusom na podršku finalizaciji proizvodnje i stvaranju dodatne vrijednosti drveta koje koristimo, što će direktno dovesti do djelimične supstitucije uvoza finalnih proizvoda od drveta sa proizvodima proizvedenim u Crnoj Gori, kao i do daljeg rasta izvoza naših proizvoda od drveta.

**Mr Aleksandar Stijović**

**Ministar**



*Aleksandar Stijović*